95571 - Bir kimse, hac aylarında umre yaptıktan sonra haccetmeden yolculuğa çıkarsa (Mekke\'den ayrılırsa), Temettu\' hacısı olma durumu ortadan kalkar mı?

Soru

Ben, bu yıl Şevval ayında umre yaptım ve Allah dilerse hac da yapmak istiyorum. Bu hac, Temettu' haccı sayılır mı ve bu kurban kesmek gerekir mi?

Detaylı cevap

Allah’a hamd olsun.

Hamd, yalnızca Allah'adır.

Bir kimse Şevval ayında umre yaptıktan sonra Mekke'de ikâmet eder de, ardından aynı yıl hac yaparsa, Temettu' hacısı olur ve kendisine hac kurbanı (hedy) gerekir. Çünkü Temettu' haccı; bir kimsenin hac aylarında ihrama girerek umre yapması, ardından da ihramdan çıkması ve sonra da aynı yıl hac için ihrama girmesidir.

Hac ayları şunlardır: Şevval, Zilkâde ve Zilhicce'nin ilk on günüdür.

Bir kimse umre ve hac arasında yolculuğa çıkarsa, bu konuda âlimler arasında görüş ayrılığı vardır.

Bu konuda doğru olan görüş şudur:

Bir kimse umre yaptıktan sonra memleketine dönerse,Temettu' hacısı olmaktan çıkar. Eğer memleketine dönmez de başka bir yere giderse, Temettu' hacısı olarak kalır. Aynı yıl hac yaparsa, kendisine hac kurbanı (hedy) gerekir.

İlmî Araştırmalar ve Fetvâ Dâimî Komitesi'ne:

"Ben, Hicrî 1395 yılının Şevval ayında umre menâsikini edâ ettim.Umreyi edâ ettikten sonra

beldeme döndüm. Bununla birlikte ben, Allah dilerse, bu yılın hac farîzasını edâ etmeye kararlıyım. Bundan dolayı bana fidye gerekir mi, gerekmez mi?" diye soran kimseye, komite şu cevabı vermiştir:

"Âlimlerin çoğunluğu, aynı yıl hac yaparsan sana hac kurbanı (hedy) gerekmediği görüşündedirler. Çünkü sen, beldene dönmekle bir seferde hem umreni, hem de haccı edâ etmiş olmuyorsun. Zirâ sen sorduğun soruda umreyi edâ ettikten sonra hicrî 1395 yılının Şevval ayında beldene döndüğünü ve haccı edâ edinceye kadar Mekke'de kalmadığını zikrettin.

Bazı âlimler de, kendi beldene dönmüş veya başka bir yere gitmiş olsan bile aynı yıl hac yaptığın takdirde sana hac kurbanı (hedy) gerektiği görüşündedirler. Çünkü Allah Teâlâ'nın bu konudaki şu sözü geneldir:

وَأَتِمُّواْ الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ لِلهِ فَإِنْ أُحْصِرْتُمْ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ وَلاَ تَحْلِقُواْ رُؤُوسَكُمْ حَتَّى يَبْلُغَ الْهَدْيُ مَحِلَّهُ فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ مَرِيضاً أَوْ بِهِ أَذًى مِنْ رَأْسِهِ فَفِدْيَةٌ مِن صِيَامٍ أَوْ صَدَقَةٍ أَوْ نُسُكٍ فَإِذَا أَمِنْتُمْ فَمَنْ تَمَتَّعَ بِالْعُمْرَةِ إِلَى الْحَجِّ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَصِيَامُ ثَلاثَةِ أَيَّامٍ فِي الْحَجِّ وَسَبْعَةٍ إِذَا رَجَعْتُمْ تِلْكَ عَشَرَةٌ كَامِلَةٌ ذَلِكَ لِمَنْ لَمْ يَكُنْ أَهْلُهُ حَاضِرِي الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَاتَّقُواْ اللهَ وَاعْلَمُواْ أَنَّ اللهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ [سورة البقرة الآية: 196]

"Hac ve umreyi tam olarak Allah için yapın. (Hac ve umre için ihrama girdikten sonra herhangi bir engel ile hac ve umreden) eğer engellenecek olursanız, kolayınıza gelen kurbanı kesin. Kurban yerine varıncaya kadar, başlarınızı tıraş etmeyin.Kim, içinizden hasta olursa veya başında bir eziyet bulunursa; ona oruçtan, sadakadan veya kurbandan fidye. (Hastalık veya yol emniyeti olmaması gibi sebeplerle haccınızın engellenmesinden) emin olduğunuzda, hacca kadar umre ile faydalanmak isterse, kolayına gelen bir kurban kesmesi gerekir. Ama bulamazsa, hac günlerinde üç; döndüğünüz vakit yedi gün olmak üzere tam on gün oruç tutar. Bu; âilesi Mescid-i Haram'da oturmayanlar içindir. Allah'tan korkun ve bilin ki Allah, azabı pek şiddetli olandır."(Bakara Sûresi: 196)

Bu konuda hac kurbanı gerekmediğine dâir, âlimlerin çoğunluğunun görüşüne göre fetvâ verilmekte ve bu fetvâya göre hareket edilmektedir." (İlmî Araştırmalar ve Fetvâ Dâmî Komitesi Fetvâları; c: 11, s: 366).

Değerli âlim Muhammed b. Salih el-Useymîn -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"Bir kimse, Temettu' haccı için ihrama girerse, Mekke'ye vardığı zaman (Beytullah'ı) tavaf etmesi, (Safâ ve Merve arasında) sa'y etmesi ve saçını kısaltması gerekir. Böyle yapmakla umresinin ihramından çıkmış olur. Bu kimse, bundan sonra Cidde'ye, Tâif'e, Medine'ye veya başka bir şehre gidebilir. Temettu' haccı sona ermez. Hatta dönüşte hac için tekrar ihrama girse bile, Temettu' hacısı olma durumu ortadan kalkmaz. Fakat bir kimse kendi memleketine döner,sonra da hac için ihrama girerse, Temettu' hacısı olmaktan çıkar. Eğer memleketine döndükten sonra yeni bir umre için ihrama girerse, birinci umre ile değil de ikinci umreyle Temettu' hacısı sayılır.Çünkü kendi memleketine dönmekle birinci umre ile Temettu' hacısı olma durumu sona ermiştir.

Bu konuda sözün özü şudur:

Temettu' haccına niyet eden kimse,kendi memleketine veya başka bir yere gidebilir. Fakat kendi memleketine döner, sonra hac için (mikat yerinden yeniden) ihrama girerse, Temettu' hacısı olma durumu ortadan kalkar ve İfrad hacısı olur. Kendi memleketine değil de başka bir yere gider, sonra hac için (mikat yerinden yeniden) ihrama girerse, Temettu' hacısı olma durumu devam eder ve bilindiği üzere kendisine hac kurbanı (hedy) gerekir." (Aylık Görüşme; c: 4, s: 16)

Kısacası eğer sen, umre yaptıktan sonra kendi memleketine dönersen, Temettu' hacısı olmaktan çıkarsın ve sana hac kurbanı gerekmez. Eğer Mekke'de kalırsan veya Medine gibi, memleketinden başka bir yere gidersen, Temettu' hacısı olma durumu ortadan kalkmaz.

Bilinmesi gerekir ki, hac türlerinin en fazîletlisi; Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in ashâbına emrettiği ve kendisinin de yapmayı temennî ettiği Temettu' haccıdır.

Bu konunun açıklaması (31822) nolu sorunun cevabında geçmişti.

Eğer kendi memleketine dönmüş ve Temettu hacısı olma durumu ortadan kalkmışsa, hac yolculuğuna çıkarken Temettu' hacısı olman için, mikat yerinden tekrar umre için ihrama girmen, senin için daha fazîletlidir.

Yine bilinmesi gerekir ki, hac kurbanı (hedy), insanın (vermemek veya ödememek için) kaçtığı bir

cezâ değildir.Aksine müslüman, hac kurbanını, Allah Teâlâ'nın rızâsını elde etmek için vesile kıldığı bir ibâdettir. Bu kurban ile müslümanın takvâ ve ameli artar. Bu kurban, hac ve umre ibâdetini bir yolculukta kendisine kolay kıldığı için Allah Teâlâ'ya bir şükrün ifâdesidir.

Allah Teâlâ en iyi bilendir.